

แนวทางการนิเทศ ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำสถานศึกษา
เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

SPM 1662010

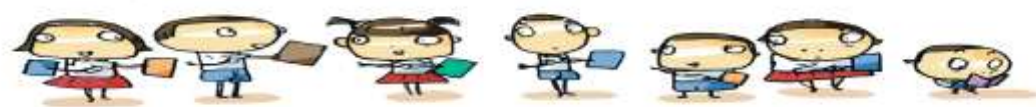

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16

2562

แนวทางการนิเทศ ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำสถานศึกษา
เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

SPM 1662002

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16

2562

คำนำ

เอกสารแนวทางการนิเทศระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อิงกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนิเทศ ติดตาม ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งอย่างต่อเนื่อง สารหลักประกอบด้วย แนวคิดและหลักการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระบบและกระบวนการประกันคุณภาพภายใน หลักเกณฑ์ วิธีการ จัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เครื่องมือและแบบรายงานผลการประเมินระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งผู้นิเทศสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือโรงเรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม

ขอขอบคุณศึกษานิเทศก์ สพม.เขต 16 และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ศึกษาเอกสารฉบับนี้ นำสู่การปฏิบัติ และสะท้อนกลับเพื่อการปรับปรุงพัฒนาให้มีคุณภาพและเป็นประโยชน์ต่อการนิเทศเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เข้มแข็งและยั่งยืนตลอดไป

งานพัฒนาส่งเสริมมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา
กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
ตอนที่ 1 ความนำ	1
ตอนที่ 2 การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา อิงกฎกระทรวงฯ พ.ศ.2561	4
ตอนที่ 3 Q&A เรียนรู้ร่วมกัน	10
บรรณานุกรม	16
ภาคผนวก	17
ภาคผนวก 1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561	18
ภาคผนวก 2 บทบาทหน้าที่และภารกิจที่เกี่ยวข้อง	46
ผู้จัดทำ	51

ตอนที่ 1 : ความนำ

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 กำหนดไว้ใน หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพทางการศึกษา โดยระบุให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำ รายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ทั้งนี้ ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งมีการประกาศใช้กฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา มาแล้ว 2 ฉบับ คือ ฉบับ พ.ศ.2546 และฉบับ พ.ศ.2553

ต่อมาได้มีการประกาศใช้กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2561 และกระทรวงศึกษาธิการมีการประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ.2561 ลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ.2561 รวมทั้ง ประกาศ สพฐ. เรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2561 ลงวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ.2561 ตลอดจนจัดทำเอกสารแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาฯ เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ กำหนดกรอบและแนวทางในการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่เป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษา กำหนด

จากการเปลี่ยนแปลงข้อกฎหมายและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาข้างต้น กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาจึงจัดทำเอกสารฉบับนี้ขึ้น เพื่อให้ศึกษานิเทศก์และผู้เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการเรียนรู้ พัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ที่สอดคล้องกับการดำเนินงานที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดได้ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแนวทางในการนิเทศ ติดตาม ให้คำปรึกษาช่วยเหลือ และแนะนำ ให้สถานศึกษา พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 ได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อเป็นแนวทางในการนิเทศ ติดตาม ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำ ให้สถานศึกษา พัฒนาวัตถกรรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นแบบอย่างที่ดี พร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก

แนวทางการนิเทศ

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งเน้นข้อกฎหมายและแนวปฏิบัติที่หน่วยงานต้นสังกัดประกาศกำหนดในปี พ.ศ.2561 เป็นแกนหลัก
2. ศึกษาบริบทของสถานศึกษาเป้าหมาย จากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ในปีที่ผ่าน ๆ มา จากข้อมูลสารสนเทศในเว็บไซต์ของสถานศึกษา ตลอดจนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานศึกษาทั้งในรูปแบบที่มีการเผยแพร่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ
3. ประสานสถานศึกษาร่วมกำหนดปฏิทินการนิเทศ
 - 3.1 เลือกใช้ช่วงเวลาที่ยังเรียนกำหนดเป็นช่วงเวลากิจกรรมประชุมที่ผู้บริหารของโรงเรียน/การประชุมกลุ่มสาระการเรียนรู้/ การประชุมครูและบุคลากรประจำเดือน/ ชั่วโมง PLC และ/หรือ
 - 3.2 เลือกใช้ช่วงเวลาที่ได้รับนิเทศ-ผู้นิเทศตกลงร่วมกันตามความเหมาะสม
4. เลือกใช้วิธีการนิเทศตามความเหมาะสมกับบริบทของผู้รับการนิเทศ ในวิธีใดวิธีหนึ่ง และ/หรือหลายวิธีร่วมกัน
 - 4.1 นิเทศแบบเผชิญหน้า ณ สถานศึกษาเป้าหมาย หรือ สพม.เขต 16 หรือจุดนัดหมาย
 - 1) แบบรายกลุ่ม โดยจัดประชุมผู้บริหารและคณะครูชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอิงกฎกระทรวงฯ พ.ศ.2561 การประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแนวใหม่ แนวทางการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ตลอดจนแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ เพื่อสร้างความตระหนักร่วมกัน
 - 2) แบบรายบุคคล โดยแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้บริหาร/ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นรายบุคคล ในประเด็นแนวปฏิบัติต่าง ๆ
 - 4.2 นิเทศทางไกล
 - 1) ผ่านเครือข่าย network : e-mail / line กลุ่ม/เดี่ยว / facebook ฯลฯ
 - 2) ผ่านระบบการสื่อสารพื้นฐาน : โทรศัพท์ โทรสาร ฯลฯ
5. จัดทำสื่อ เช่น เอกสาร ppt ข้อมูลสารสนเทศ ฯลฯ เพื่อให้องค์ความรู้ ข้อเสนอแนะ และแนะนำแนวทางการพัฒนานวัตกรรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นแบบอย่างที่ดี
6. เยี่ยมชั้นเรียน ศูนย์สารสนเทศ ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ และการเก็บเอกสาร หลักฐาน ร่องรอยการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
7. สะท้อนผลการนิเทศให้ผู้บริหารและคณะครูรับทราบ ให้ข้อเสนอแนะและร่วมวางแผนการพัฒนา/ ปรับปรุง นวัตกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นแบบอย่างที่ดี
8. สรุปรายงานผลการนิเทศให้ผู้บังคับบัญชารับทราบ/ ให้ข้อเสนอแนะ/ ให้ความคิดเห็น

9. นำผลจากการนิเทศไปใช้วางแผนการนิเทศต่อไป

9.1 ติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาในการพัฒนา/ ปรับปรุง ตามประเด็นที่ให้ข้อเสนอแนะ ตลอดจนให้การนิเทศ แนะนำช่วยเหลือเพิ่มเติมในประเด็นที่สถานศึกษา还不能สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้

9.2 ศึกษา ออกแบบแนวทางการนิเทศในรูปแบบต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง/ ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

9.3 สร้างเครือข่าย/ เข้าร่วมกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) ในระดับสถานศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา ทั้งในและต่างเขตพื้นที่ฯ และระดับประเทศ

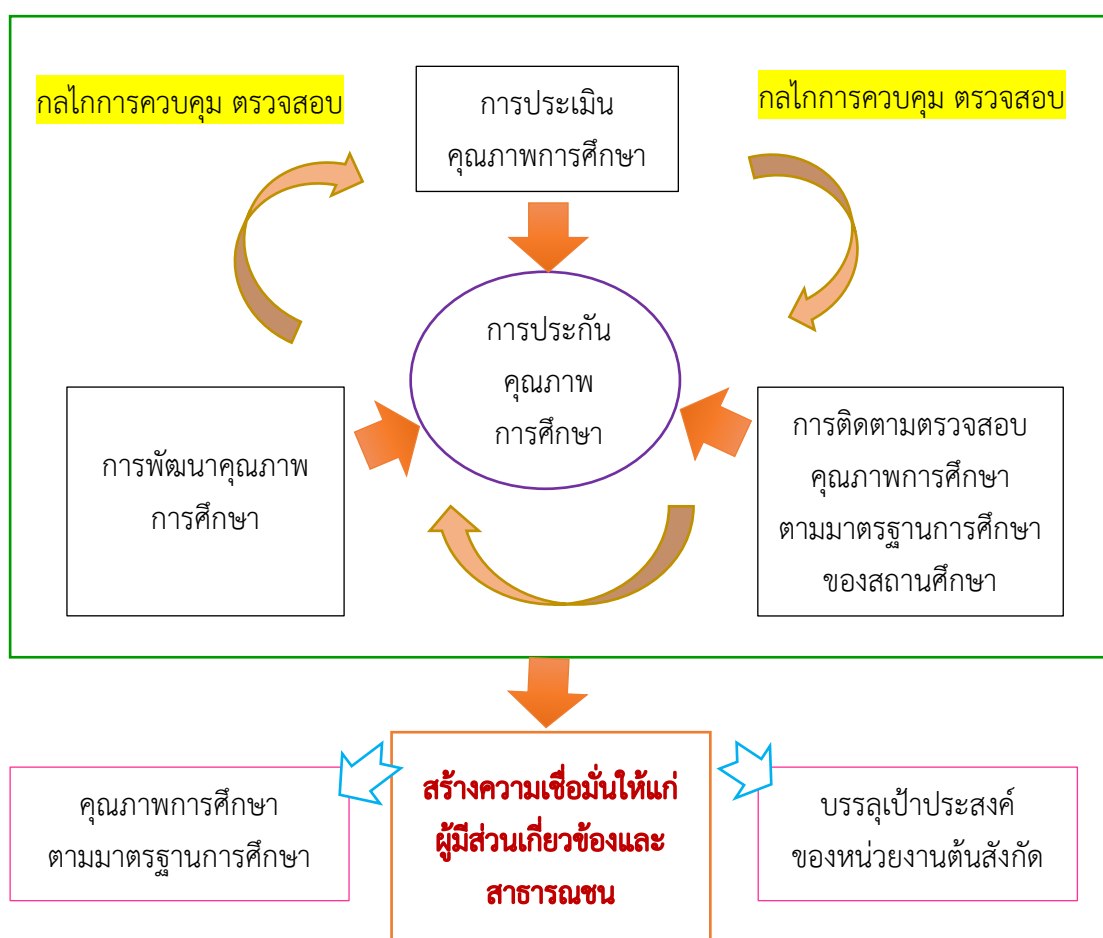

ตอนที่ 2 : การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา อิงกฎกระทรวงฯ พ.ศ.2561

การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องและแนวปฏิบัติที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดในปี 2561 อ้างอิงจากเอกสารดังนี้

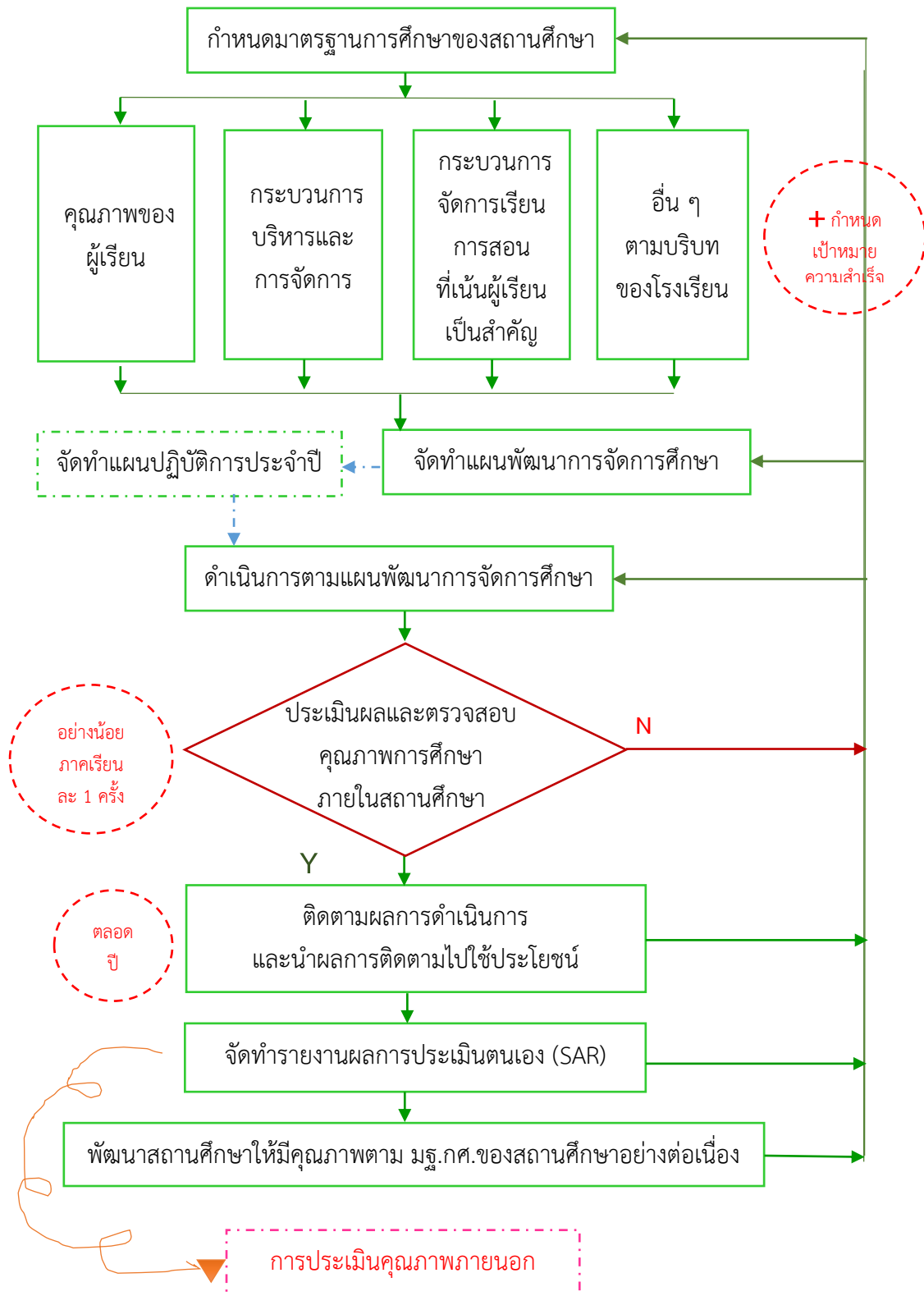
1. กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2561
2. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ.2561
3. ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2561 ลงวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ.2561
4. เอกสารแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ปีที่พิมพ์ พ.ศ.2561

กรอบแนวคิด : “ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา”

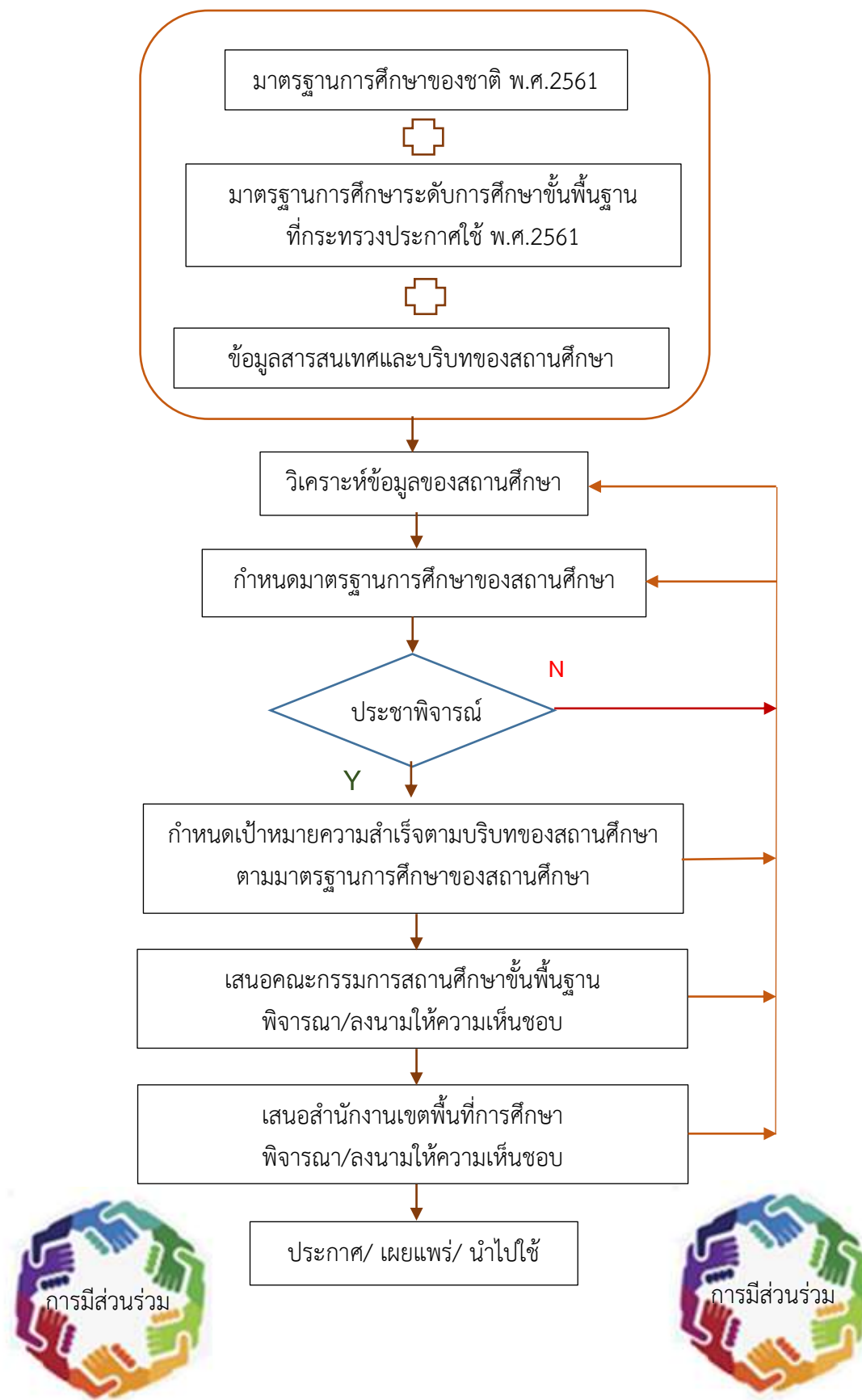

กรอบแนวคิด : “ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา”

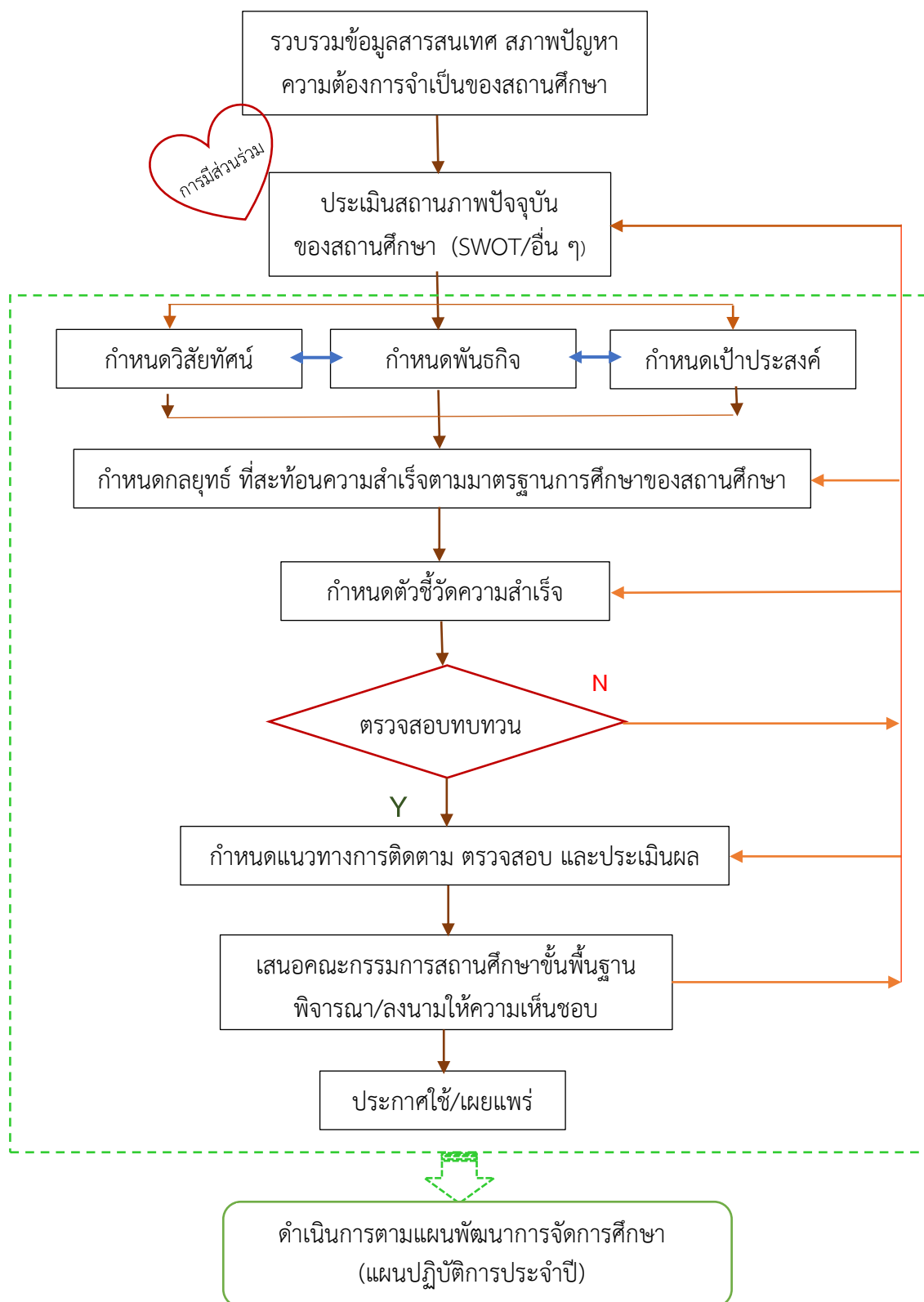
การมีส่วนร่วม

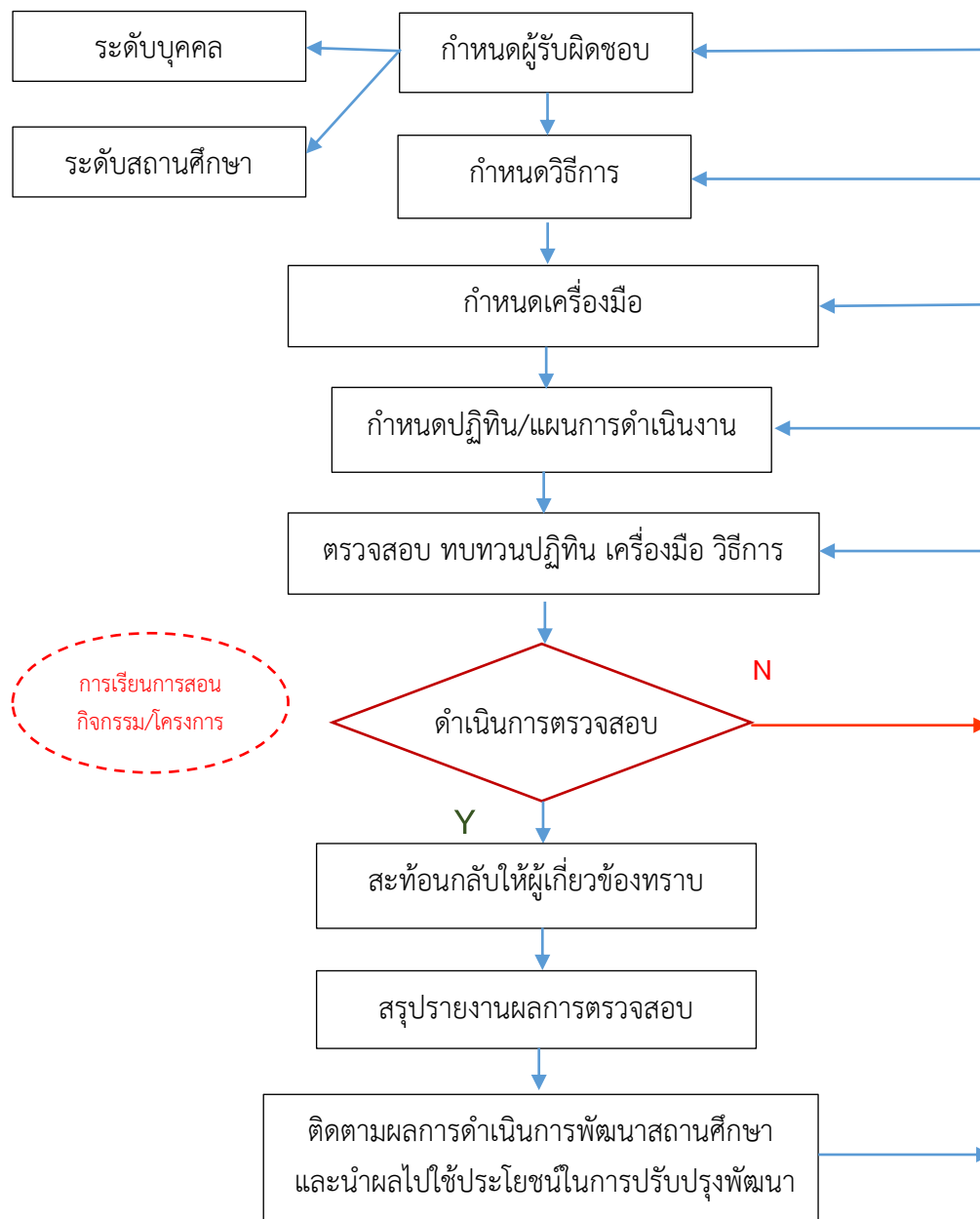
กรอบแนวคิด : การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

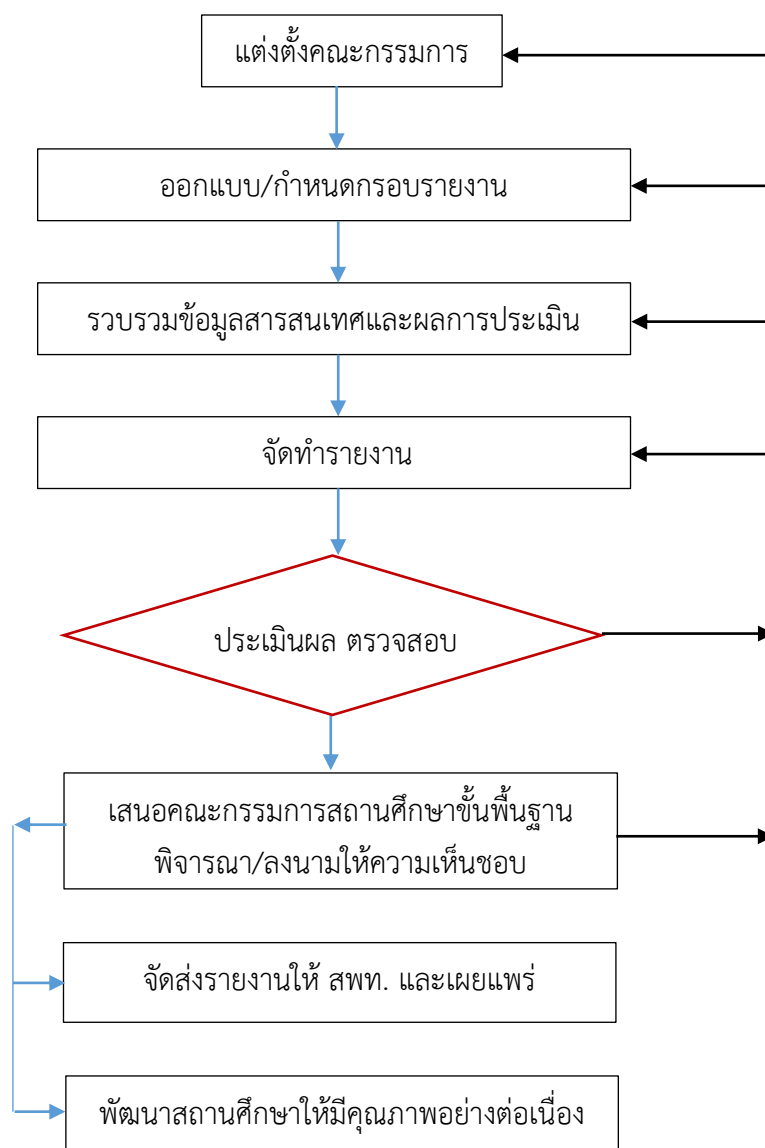
กรอบแนวคิด : การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา
และความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา

กรอบแนวคิด : การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

กรอบแนวคิด : การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR)

ตอนที่ 3 Q&A เรียนรู้ร่วมกัน

Q1 : การประกันคุณภาพการศึกษา... ทำทำไม ? ใครทำ ? ทำอะไร ?

A1 :

Q2 : ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา.. ทำอย่างไร ?

A2 :

Q3 : การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา... ทำเมื่อไร ? ใครทำ ? ทำอย่างไร ?

A3 :

Q4 : การตั้งเป้าหมายความสำเร็จ... ทำทำไม ? ทำอย่างไร ?

A4 :

Q5 : การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา... ทำทำไม ? ทำเมื่อไร ? ทำอย่างไร ?

A5 :

Q6 : การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา... ทำทำไม ? ทำเมื่อไร ?
ใครทำ? ทำอย่างไร ?

A6 :

Q7 : การติดตามผลการดำเนินการ... ทำทำไม ? ใครทำ ? ทำอย่างไร ?

A7 :

Q8 : หลักการสำคัญของการประเมินคุณภาพภายใน... เป็นอย่างไร ?

A8 :

Q9 : รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR)... ทำทำไม ? ทำเมื่อไร ? ใครทำ ?

A :

Q10 : โครงสร้างรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา... เป็นอย่างไร ?

A :

Q11 : โปรดแสดงความคิดเห็นต่อข้อความต่อไปนี้

11.1 “ภาวะผู้นำและความเอาใจจริงเอาใจของผู้บริหารสถานศึกษาและการกระจายอำนาจที่เหมาะสม
เป็นกลไกสำคัญสู่ความสำเร็จของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา”

A :

11.2 “คุณภาพการศึกษาในบริบทของการประกันคุณภาพ จะเน้นการสร้าง ความพึงพอใจให้กับ
ผู้บริโภครทั้งภายในและภายนอก”

A :

11.3 “การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการบริหารจัดการศึกษาทั้งระบบของสถานศึกษา และ
เป็นยุทธศาสตร์เชิงรุกที่เน้นการวางแผนและเตรียมการป้องกันล่วงหน้าก่อนที่ปัญหาจะเกิดขึ้น
ไม่ใช่การแก้สถานการณ์เฉพาะหน้า เพื่อตอบสนองต่อปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว”

A :

11.4 “การตรวจสอบและประเมินผลในบริบทของการประกันคุณภาพ มีจุดประสงค์สำคัญเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลย้อนกลับสำหรับการใช้ในการวางแผนเพื่อการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง”

A :

11.5 “การประกันคุณภาพการศึกษา ครอบคลุมถึงมวลกิจกรรมและภารกิจทางวิชาการและทางการบริหารการจัดการที่มีการวางแผนล่วงหน้า และมีการประสานสัมพันธ์อย่างเป็นระบบ เพื่อที่จะสร้างความมั่นใจที่สมเหตุสมผลว่าผู้เรียนจะมีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้”

A :

11.6 “ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นภาระงานสำคัญที่มีใช้สิ่งแปลกใหม่ แต่เป็นงานที่สถานศึกษาปฏิบัติอยู่แล้วนำมาจัดให้เป็นระบบที่ชัดเจน”

A :

11.7 “คุณภาพการศึกษามีใช้สิ่งที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ แต่เป็นสิ่งที่ต้องมีการจัดการอย่างเป็นระบบ นับตั้งแต่การจัดการปัจจัยนำเข้า การบริหารเพื่อให้บรรลุผล การติดตาม ปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น คุณภาพการศึกษาจึงเป็นเรื่องของทุกคนที่อยู่ในกระบวนการจัดการ และต้องมีการปฏิบัติโดยทุกฝ่ายทั่วทั้งสถานศึกษา บุคลากรของสถานศึกษาจะมีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องมีการฝึกอบรมให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ตลอดจนสร้างจิตสำนึก เพื่อสร้างวัฒนธรรมการทำงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ”

A :

แนวคำตอบประเด็นคำถาม Q1-Q10

- A1 : - ทำให้เกิดการพัฒนาศึกษาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่า
สถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุ
เป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล (กฎกระทรวงฯ ข้อ 2)
- ทำให้เกิดการพัฒนาศึกษา และเพื่อเป็นกลไกในการควบคุม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของ
สถานศึกษาให้เกิดการพัฒนา และสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคม ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
(ประกาศ สพฐ. ระดับสถานศึกษา ข้อ 1)
- ทำโดย ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
... ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา... ให้สำนักงานดำเนินการ...
(กฎกระทรวงฯ ข้อ 3-4)
- สิ่งที่ต้องทำ คือ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา...พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจ
การศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และดำเนินการตามแผน
ที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตาม
ผลการดำเนินการ... และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง...(กฎกระทรวงฯ ข้อ 3)
- คำตอบที่แตกต่างจากข้างต้นเมื่อท่านได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคนอื่น คือ
- A2 : - ประกาศ สพฐ. ระดับสถานศึกษา ข้อ 2 (2.1-2.7)
- คำตอบที่แตกต่างจากข้างต้นเมื่อท่านได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคนอื่น คือ
- A3 : - ทำเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของข้อกำหนด ระเบียบ แนวปฏิบัติต่าง ๆ
- ทำเมื่อโรงเรียนต้องการสร้างความโดดเด่นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่อง และหรือต้องการ
พัฒนาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่องในส่วนที่เป็นข้อควรพัฒนาที่ค้นพบ
- ทำเมื่อได้ตรวจสอบทบทวนผลการดำเนินงานแล้วพบว่า ควรปรับปรุง/ แก้ไข/ เพิ่มเติม ทั้งนี้
ต้องให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาปฐมวัยและหรือระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ที่กระทรวงประกาศใช้
- ควรทำก่อนเปิดภาคเรียนปีการศึกษาถัดไป
- คนทุกคนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนต้องมีส่วนร่วมในการกำหนด เพราะมาตรฐานการศึกษาของ
สถานศึกษากำหนดให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องดำเนินการและรับผิดชอบร่วมกัน (ประกาศ
สพฐ. ระดับสถานศึกษา ข้อ 2.1)

- วิธีการกำหนด 1) สพฐ.กำหนดว่าให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ที่กระทรวงประกาศใช้ (ประกาศ สพฐ. ระดับสถานศึกษา ข้อ 2.1) โดยสถานศึกษานำมาตรฐาน
การศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการไปเทียบเคียงและจัดทำเป็น “มาตรฐานการศึกษาของ
สถานศึกษา” (แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ข้อ 2) หน้า 62)
- 2) กำหนดบนฐานบริบทของโรงเรียน โดยเพิ่มเติมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
นอกเหนือจากที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ได้ (ประกาศ สพฐ. ระดับสถานศึกษา ข้อ 2.1)
- 3) กำหนดโดยวิธีการมีส่วนร่วม และ 4) ประกาศใช้
- คำตอบที่แตกต่างจากข้างต้นเมื่อท่านได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคนอื่น คือ

A4 : - ทำเพื่อตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา (แนวทางการ
ประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ข้อ 6) หน้า 64)

- วิธี/กระบวนการจัดทำ 1) จากบนลงล่าง คือ กำหนดค่าเป้าหมายเป็นภาพรวมจากผู้บริหาร/
คณะกรรมการบริหารโรงเรียนในแต่ละมาตรฐาน แล้วแต่ละฝ่าย/งาน/กลุ่มสาระการเรียนรู้
นำภาพรวมมากำหนดเป้าหมายที่เกี่ยวข้องของตนเอง 2) จากล่างขึ้นบน คือ แต่ละฝ่าย/งาน/
กลุ่มสาระการเรียนรู้ กำหนดค่าเป้าหมายบนพื้นฐานผลการดำเนินงานที่ผ่านมาและหรือบริบท
ที่เปลี่ยนแปลง แล้วโรงเรียนนำมาประมวลรวมกำหนดเป็นค่าเป้าหมายระดับสถานศึกษา และ
- 3) ประกาศใช้เพื่อเป็นการสร้างโอกาสให้เกิดความร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
จากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- คำตอบที่แตกต่างจากข้างต้นเมื่อท่านได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคนอื่น คือ

A5 : - ทำเพื่อเป็นทิศทางในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

- ทำเมื่อสิ้นสุดปีที่กำหนดให้ใช้ หรือเมื่อทบทวนแล้วพบว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบที่เป็นความเสี่ยง
ต่อการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย
- ทำโดยจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความ
ต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนตาม
มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ประกาศ สพฐ. ระดับสถานศึกษา ข้อ 2.2)
- เนื่องจากแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นแผนระยะกลาง (กำหนด 3-5 ปี)
ดังนั้น ต้องนำมาสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นรูปธรรมและ
มีความชัดเจนเพียงพอต่อการนำไปสู่การปฏิบัติมากขึ้น
- คำตอบที่แตกต่างจากข้างต้นเมื่อท่านได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคนอื่น คือ

A6 : - เพื่อให้ทราบว่าการดำเนินงานเป็นอย่างไร มีแนวโน้มส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดอย่างไร เพื่อนำข้อมูลไปสู่การทบทวนและวางแผนพัฒนา/ แก้ไข ตามผลที่เกิดขึ้นได้ทันการณ์

- ทำเมื่อถึงกำหนดที่เป็นข้อตกลง/ ปฏิทินที่โรงเรียน/ ฝ่าย/ งาน/ กลุ่มสาระการเรียนรู้กำหนด
- ทำเมื่อ..ให้มีการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง (แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาฯ ข้อ 9) หน้า 65)
- ทำโดยผู้รับผิดชอบที่โรงเรียนกำหนด (ประกาศ สพฐ. ระดับสถานศึกษา ข้อ 2.4) ทั้งนี้ คณะที่ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาควรศึกษามาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณาที่กำหนดให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ก่อนดำเนินการประเมินคุณภาพสถานศึกษา (แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาฯ ข้อ 8) หน้า 64)
- ทำด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม (ประกาศ สพฐ. ระดับสถานศึกษา ข้อ 2.4) (แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาฯ ข้อ 9) หน้า 65) โดยให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงคุณภาพ ผนวกกับการประเมินเชิงปริมาณควบคู่กันไป (แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาฯ ข้อ 5) หน้า 63)
- การประเมินคุณภาพภายในเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่ต้องตรวจสอบและประเมินตนเองตามสภาพบริบทของสถานศึกษาที่แท้จริง... การตัดสินคุณภาพของสถานศึกษาให้ใช้เกณฑ์การให้คะแนนผลงานหรือกระบวนการที่ไม่แยกส่วนหรือแยกองค์ประกอบในการกำหนดคะแนนประเมิน แต่เป็นการประเมินในภาพรวม (holistic evaluation) ของผลการดำเนินงานหรือกระบวนการดำเนินงาน (แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาฯ ข้อ 5) หน้า 63)
- การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เน้นการประเมินตามหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของสถานศึกษา (evidence based) (แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาฯ ข้อ 7) หน้า 64)
- ข้อควรตระหนักในการประเมินคุณภาพภายใน 5 ประการ (แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาฯ ข้อ 12) หน้า 66)
- คำตอบที่แตกต่างจากข้างต้นเมื่อท่านได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคนอื่น คือ

A7 : - เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา และนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา (ประกาศ สพฐ. ระดับสถานศึกษา ข้อ 2.5)

- คำตอบที่แตกต่างจากข้างต้นเมื่อท่านได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคนอื่น คือ

A8 : - หลักการตัดสินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (expert judgment) และการตรวจทานผลการประเมินโดยคณะกรรมการประเมินในระดับเดียวกัน (peer review) (แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาฯ ข้อ 4) หน้า 63)

- คำตอบที่แตกต่างจากข้างต้นเมื่อท่านได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคนอื่น คือ

- A9 : - ทำให้นำไปใช้พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ (ประกาศ สพฐ. ระดับสถานศึกษา ข้อ 2.7)
- ทำให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศ สพฐ. เรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2561 ระดับสถานศึกษา ข้อ 2.6 และแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาฯ ข้อ 10) หน้า 65
 - ทำให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดส่งไปยังสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) (แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาฯ ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ข้อ 2 หน้า 69)
 - ทำเมื่อ จัดทำ SAR ตามกรอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หลังสิ้นปีการศึกษา (แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาฯ ข้อ 2) หน้า 62)
 - ทำโดย ให้สถานศึกษาสรุปและจัดทำรายงานการประเมินตนเองฯ (แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาฯ ข้อ 10) หน้า 65)
 - คำตอบที่แตกต่างจากข้างต้นเมื่อท่านได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคนอื่น คือ
- A10 : - แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาฯ ข้อ 11) หน้า 65)

บรรณานุกรม

- เครือข่ายการนิเทศการมัธยมศึกษา เครือข่ายที่ 8. (2552). เอกสารชุดคู่มือการนิเทศ เล่มที่ 3
ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา. สงขลา : สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษา
ที่ 11.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). คู่มือการปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา. สืบค้นจาก
<http://psdg-obec.nma6.go.th/wp-content/uploads/2015/04/7-Supervision-and-monitoring.pdf>
<http://psdg-obec.nma6.go.th/wp-content/uploads/2015/04/7-Supervision-and-monitoring.pdf> เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2562.
- _____. (2561). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพมหานคร
: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2561). หลักสูตรการสัมมนาเชิงปฏิบัติการพัฒนามาตรฐานผู้ประเมินคุณภาพการศึกษา
ตามรูปแบบแนวทางการประเมินแนวใหม่และกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา
พ.ศ.2561. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2562. นนทบุรี :
บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด.

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561

ภาคผนวก 1.1 : กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 (ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561)

(สำเนา)

กฎกระทรวง

การประกันคุณภาพการศึกษา

พ.ศ. 2561

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และมาตรา 47 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553

ข้อ 2 ในกฎกระทรวงนี้ “การประกันคุณภาพการศึกษา” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

ข้อ 3 ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี

เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามวรรคหนึ่งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษามีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ข้อ 4 เมื่อได้รับรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาตามข้อ 3 แล้ว ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาจัดส่งรายงานดังกล่าวพร้อมกับประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือจากผู้มีส่วนได้

ส่วนเสียกับสถานศึกษาแห่งนั้นให้แก่สำนักงานเพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก

ให้สำนักงานดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินและการติดตามตรวจสอบดังกล่าว พร้อมข้อเสนอแนะให้แก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น ๆ เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

ในการดำเนินการตามวรรคสอง สำนักงานอาจจัดให้บุคคลหรือหน่วยงานที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้

ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้นติดตามผลการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามวรรคสอง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ข้อ 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาอันเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้

ให้ไว้ ณ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561

ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ที่มา : ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม 135 ตอนที่ 11 ก
วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2561

**ภาคผนวก 1.2 : ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ
(ประกาศ ณ วันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ.2561)**

(สำเนา)

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ

โดยที่มีประกาศใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 นโยบายการปฏิรูป
การศึกษาในทศวรรษที่สองที่กำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพคนไทยและ
การศึกษาไทยในอนาคต ประกอบกับมีนโยบายให้ปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพ
ทั้งภายในและภายนอกของทุกระดับก่อนจะมีการประเมินคุณภาพในรอบต่อไป จำเป็นต้องปรับปรุง
มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกัน จึงให้ยกเลิกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้
มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปฐมวัย เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ลงวันที่
27 กรกฎาคม พ.ศ.2554 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อ
ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ลงวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2559 และประกาศ
กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อการประกันคุณภาพ
ภายในของสถานศึกษา ลงวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ.2560

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545
มาตรา 9 (3) ได้กำหนดการจัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักที่สำคัญ
ข้อหนึ่ง คือ มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและ
ประเภทการศึกษา โดยมาตรา 31 ให้กระทรวงมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการศึกษาทุกระดับและทุก
ประเภท กำหนดนโยบาย แผนและมาตรฐานการศึกษา และมาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและ
สถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายใน
เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปี
เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนา
คุณภาพมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 9 (3) มาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ.2542 และมาตรา 5 มาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่ง
แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ประกอบกับมติ
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการประชุม ครั้งที่ 5/2561 เมื่อวันศุกร์ที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ.
2561 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อเป็นหลักในการเทียบเคียง สำหรับสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ตามเอกสารแนบท้ายประกาศฉบับนี้

ทั้งนี้ ให้ใช้กับสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ

ประกาศ ณ วันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ.2561

ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์
(นายธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
(แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ
ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561)

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แต่ละมาตรฐานมีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- 1) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ
- 2) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา
- 3) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม
- 4) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร
- 5) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา
- 6) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- 1) การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด
- 2) ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย
- 3) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
- 4) สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

- 2.1 มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
- 2.2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา
- 2.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน ตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย
- 2.4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

2.5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

2.6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

3.2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3.3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

3.4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

3.5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ที่มา : ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป

เล่ม 135 ตอนพิเศษ 235 ง วันที่ 24 กันยายน 2561

ภาคผนวก 1.3 : ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง แนวปฏิบัติการ
ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2561
(ประกาศ ณ วันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ.2561)

(สำเนา)

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2561

โดยที่มีประกาศใช้กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561 ได้กำหนดระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา อันส่งผลให้การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานกำกับดูแล และหน่วยงานภายนอกที่สะท้อนสภาพการดำเนินงานที่แท้จริงและเกิดประสิทธิภาพ และกำหนดแนวทางในการขับเคลื่อนการประกันคุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับหลักการประกันคุณภาพการศึกษา และมีกลไกปฏิบัติที่เอื้อต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับ ให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้จัดทำแนวปฏิบัติ การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้น เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานบริหารการศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ใช้เป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินการเพื่อการพัฒนา ส่งเสริม กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ระดับสถานศึกษา

ให้สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนา และเพื่อเป็นกลไกในการควบคุม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคม ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2. จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้

2.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ระดับ การศึกษาปฐมวัยและหรือระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงประกาศใช้ และให้สถานศึกษากำหนด เป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานของสถานศึกษาตามบริบท ทั้งนี้ สามารถเพิ่มเติมมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา นอกเหนือจากที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ได้ โดยให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการและรับผิดชอบร่วมกัน

2.2 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความ ต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา

2.3 ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.4 ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยกำหนดผู้รับผิดชอบ และวิธีการที่เหมาะสม

2.5 ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของ สถานศึกษา และนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา

2.6 จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) ตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา นำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความเห็นชอบ และจัดส่งรายงานดังกล่าวต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นประจำทุกปี

2.7 พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพโดยพิจารณาจากรายงานผลการประเมินตนเอง (Self- Assessment Report : SAR) และตามคำแนะนำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3. สถานศึกษาแต่ละแห่งให้ความร่วมมือกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (สมศ.) ในการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ การศึกษาตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และ หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของ สถานศึกษา

ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ตลอดจนให้คำปรึกษาช่วยเหลือและแนะนำสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งอย่างต่อเนื่อง
2. รวบรวม และสังเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) พร้อมกับประเด็นต่างๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบ ซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาแห่งนั้น และจัดส่งไปยังสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก
3. ติดตามผลการดำเนินงาน ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
4. ให้ความร่วมมือกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในการประเมินคุณภาพภายนอก
5. ออจมอบหมายบุคคลที่ไม่ได้เป็นผู้ประเมินเข้าร่วมสังเกตการณ์และให้ข้อมูลเพิ่มเติมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก

ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ส่งเสริม สนับสนุน ให้คำปรึกษาช่วยเหลือต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
2. ศึกษา วิเคราะห์ สรุปผลรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) และรวบรวมประเด็นที่ต้องการให้มีการประเมินผลและติดตามตรวจสอบ ซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาไปยังสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก

3. ติดตามผลการดำเนินงาน ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

4. ประสานความร่วมมือกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในการจัดบุคคลร่วมเป็นผู้ประเมินคุณภาพภายนอกกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

5. อาจมอบหมายบุคคลที่ไม่ได้เป็นผู้ประเมินเข้าร่วมสังเกตการณ์และให้ข้อมูลเพิ่มเติมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก

ประกาศ ณ วันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2561

บุญรักษ์ ยอดเพชร

(นายบุญรักษ์ ยอดเพชร)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ที่มา : <http://bet.obec.go.th/index/wp-content/uploads/2018/08/nn3.pdf>

ภาคผนวก 1.4 : ระดับคุณภาพของการประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
กำลังพัฒนา	1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน - ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ ต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด - ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษิต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด 1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน - ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด - ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคมต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
ปานกลาง	1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน - ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด - ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด 1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน - ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด - ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคมเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
ดี	1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน - ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด - ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด - ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหาได้ - ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการสร้างนวัตกรรม - ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม ปลอดภัย - ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
	1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน • ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด • ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย • ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย • ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคมเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
ดีเลิศ	1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน • ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด • ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด • ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้ • ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม • ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน • ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น และการทำงานหรืองานอาชีพ 1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน • ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด • ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย • ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย • ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคมสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
ยอดเยี่ยม	1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน - ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด - ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด - ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้ - ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม มีการนำไปใช้และเผยแพร่ - ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงานอย่าง สร้างสรรค์และมีคุณธรรม - ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น และการทำงานหรืองานอาชีพ 1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน - ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด เป็นแบบอย่างได้ - ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย - ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย - ผู้เรียนมีสุขภาพทางร่างกาย และจิตสังคมสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

- 2.1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
- 2.2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา
- 2.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย
- 2.4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
- 2.5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
- 2.6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
กำลังพัฒนา	- เป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดไม่ชัดเจน - มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาแต่ไม่ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
ปานกลาง	- เป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน เป็นไปได้ในการปฏิบัติ - มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
ดี	- เป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา เป็นไปได้ในการปฏิบัติ - มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจน ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา - ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย - พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ - จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ - จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้
ดีเลิศ	- มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปได้ในการปฏิบัติ - มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย - ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย เชื่อมโยงกับชีวิตจริง - พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ตรงตามความต้องการของครู และสถานศึกษา - จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และมีความปลอดภัย - จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
ยอดเยี่ยม	- มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปได้ในการปฏิบัติ ทนต่อการเปลี่ยนแปลง - มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีการนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนางานอย่างต่อเนื่อง และเป็นแบบอย่างได้ - ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย เชื่อมโยงกับชีวิตจริง และเป็นแบบอย่างได้ - พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตามความต้องการของครูและสถานศึกษา และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนางาน - จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และมีความปลอดภัย - จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

- 3.1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้
- 3.2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 3.3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก
- 3.4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน
- 3.5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
กำลังพัฒนา	- จัดการเรียนรู้ที่ไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดและปฏิบัติจริง - ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ - ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างไม่เป็นระบบ
ปานกลาง	- จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต - ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ - ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

ระดับคุณภาพ	ประเด็นพิจารณา
ดี	- จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต - ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ - ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน - มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก - มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้
ดีเลิศ	- จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้ - ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ - ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้เครื่องมือ และวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน - มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เด็กรักที่จะเรียนรู้ และเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข - มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพระหว่างครูเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้
ยอดเยี่ยม	- จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิได้ มีนวัตกรรม ในการจัดการเรียนรู้และมีการเผยแพร่ - ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง - ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้เครื่องมือ และวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน - มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เด็กรักที่จะเรียนรู้ และเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข - มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพระหว่างครูและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนา และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ครูและผู้เกี่ยวข้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ภาคผนวก 1.5 : แนวทางการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาแนวใหม่ แนวปฏิบัติในการดำเนินงาน

กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 ระบุให้หน่วยงานต้นสังกัดมีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามกฎกระทรวงฯ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงให้สถานศึกษาในสังกัดทุกโรงเข้าใจถึงแนวทางการดำเนินงานในส่วนของการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา ดังนี้

1. การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาและการตัดสินระดับคุณภาพตามมาตรฐาน เป็นไปตามหลักการตัดสินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (expert judgment) และการตรวจทานผลการประเมินโดยคณะกรรมการประเมินในระดับเดียวกัน (peer review) โดยเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ คณะกรรมการประเมินต้องมีความรู้รอบด้านและวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันในการตัดสินเพื่อให้ระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งจะไม่ใช้การให้คะแนนความคิดเห็นของคนใดคนหนึ่ง
2. การประเมินคุณภาพภายในเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่ต้องตรวจสอบและประเมินตนเองตามสภาพบริบทของสถานศึกษาที่แท้จริง โดยให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงคุณภาพ ผนวกกับการประเมินเชิงปริมาณควบคู่กันไป การตัดสินคุณภาพของสถานศึกษาให้ใช้เกณฑ์การให้คะแนนผลงานหรือกระบวนการที่ไม่แยกส่วนหรือแยกองค์ประกอบในการกำหนดคะแนนประเมิน แต่เป็นการประเมินในภาพรวมของผลการดำเนินงานหรือกระบวนการดำเนินงาน (holistic assessment)
3. การกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานภายในของสถานศึกษา ให้สถานศึกษากำหนดเป้าหมายและเกณฑ์การประเมินตามสภาพบริบทของสถานศึกษาเอง เพื่อตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา โดยให้ยึดหลักการดำเนินงานเพื่อพัฒนาและสะท้อนคุณภาพการดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนดตามมาตรฐานของสถานศึกษา
4. การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา ให้เน้นการประเมินตามหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของสถานศึกษา (evidence based) โดยเลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมและสะท้อนคุณภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน และมีเป้าหมายการประเมินเพื่อการพัฒนา ลดภาระการจัดเก็บข้อมูลและเอกสารที่ไม่จำเป็นในการประเมิน แต่ข้อมูลต้องมีความน่าเชื่อถือและสามารถตรวจสอบผลการประเมินได้ตามสภาพบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ
5. คณะที่ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา ควรศึกษามาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณาที่กำหนดให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ก่อนดำเนินการประเมินคุณภาพสถานศึกษาของตน หลังประเมินแล้วให้แจ้งผลการประเมินและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา สรุปและเขียนรายงานการประเมินตนเอง (self-assessment report)
6. ในการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ให้สถานศึกษาดำเนินการโดยให้มีการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และในการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม

7. ข้อควรตระหนักในการประเมินคุณภาพภายใน

7.1 ผู้ประเมินควรมีความรู้ลึกและเข้าใจบริบทของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งในแง่มุมของภาระงาน โครงสร้าง เทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในการบริหารและการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และมีประสบการณ์เพียงพอ เพื่อการช่วยชี้แนะการปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน และตรงประเด็น เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาอย่างแท้จริง

7.2 ผู้ประเมินควรวิเคราะห์ข้อถกเถียงด้วยใจเป็นกลาง โดยพิจารณาจากข้อมูลหลักฐานที่เก็บรวบรวมจากหลาย ๆ ด้าน ทั้งข้อมูลปัจจุบันและผลการประเมินการดำเนินงานที่ผ่านมา (อาจพิจารณาย้อนหลัง 3 ปี) ทั้งนี้ เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าในการพัฒนาว่าอยู่ในระดับใด

7.3 สิ่งที่มีคุณค่ามากที่สุดที่ได้รับการประเมินภายในของสถานศึกษา คือ การให้ข้อชี้แนะ คำแนะนำ แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาที่เป็นรูปธรรมและปฏิบัติได้จริง ดังนั้น ผู้ประเมินจึงควรรู้ความเคลื่อนไหวของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการพัฒนาการเรียนการสอน

7.4 การกำหนดระยะเวลาดำเนินการประเมินภายในของสถานศึกษานั้น ให้สถานศึกษากำหนดได้เองตามความเหมาะสม แต่ควรสอดคล้องกับสภาพและบริบทของการดำเนินงาน เพื่อความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารหลักฐาน เช่น แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา แผนการเรียนรู้ บันทึกหลังสอน รายงานประชุม เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าเอกสารหลักฐานต่าง ๆ นั้น เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ไม่ใช่การสร้างเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม

7.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนของการสังเกตและสัมภาษณ์นั้น ควรกระทำด้วยความระมัดระวัง ต้องสร้างความรู้สึกร่วมมิตรมากกว่าการจับผิดหรือการกล่าวโทษ และควรพูดคุยสอบถามด้วยความสุภาพและสร้างความไว้วางใจเป็นอันดับแรก ก่อนที่จะสอบถามเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

แนวคิดการประเมินแนวใหม่ในการประเมินคุณภาพสถานศึกษา

1. การประเมินแบบองค์รวม (holistic assessment) เป็นวิธีการให้คะแนนสิ่งที่จะประเมิน (ผลงาน กิจกรรม กระบวนการ องค์กร) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอยู่ภายใน โดยพิจารณาจากภาพรวมตาม เกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนด และมีการอธิบายระดับคุณภาพไว้ชัดเจนด้วยวิธีการประเมินหลาย ๆ วิธี คือ เป็นการพิจารณาคุณภาพผลงานหรือคุณภาพความสำเร็จทุกมาตรฐานโดยรวม แล้วจึงตัดสินระดับคุณภาพเพียงค่าเดียว

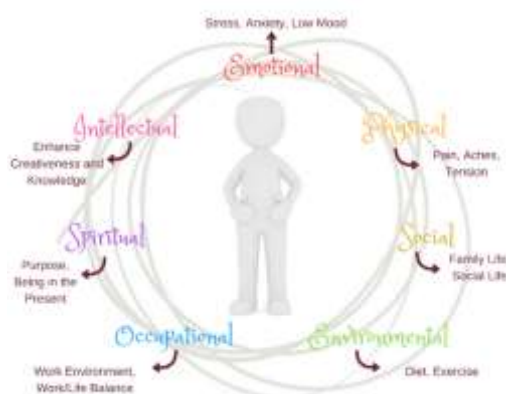
การประเมินแบบองค์รวมหรือการประเมินแบบบูรณาการ (integrated assessment) มี ลักษณะสำคัญ ดังนี้

- 1) มุ่งประเมินงานกิจกรรมขององค์กรในภาพรวมมากกว่าจะประเมินองค์ประกอบย่อยๆ
- 2) ส่วนย่อยหรือหน่วยย่อยจะถูกประเมินรวมไปด้วยกัน
- 3) ต้องใช้ผู้ประเมินที่เชี่ยวชาญมีประสบการณ์ (professional judgment) ซึ่งจะช่วยลด เวลาการประเมินลงได้มาก และช่วยขจัดความไม่น่าเชื่อถือในการประเมินได้
- 4) อยู่บนพื้นฐานของร่องรอยหลักฐานที่ดำเนินงานอยู่แล้ว (evidence based) ซึ่ง ร่องรอยหลักฐานเป็นได้ทั้งงานเอกสารและไม่ใช่อเอกสาร รวบรวมได้จาก 2 แหล่ง คือ ผู้ประเมินและผู้ถูกประเมินควรเก็บร่องรอยหลักฐานโดยใช้หลายๆ วิธีเก็บและใช้ ร่องรอยหลักฐานหลายเหตุการณ์จะทำให้การประเมินน่าเชื่อถือขึ้น

การประเมินแบบองค์รวมนั้นผู้ประเมินต้องสามารถชี้ร่องรอยที่สะท้อนศักยภาพของสิ่งที่ ประเมินเฉพาะที่จำเป็นและมีเทคนิคที่จะรวบรวมข้อมูลเหตุการณ์ให้เพียงพอ แล้วจึงทบทวนร่องรอย หลักฐานและตัดสินใจ

เกณฑ์การให้คะแนนแบบองค์รวม (holistic rubrics)

เป็นเกณฑ์การให้คะแนนผลงานหรือกระบวนการที่ไม่ได้แยกส่วนหรือแยกองค์ประกอบใน การให้คะแนน คือ จะประเมินในภาพรวมของผลงานหรือกระบวนการนั้น ซึ่งจะสะดวกและง่ายสำหรับผู้ ประเมิน แต่ผู้ประเมินจำเป็นต้องมีทักษะ ความชำนาญ เชี่ยวชาญ และให้ความรู้รอบด้านเพื่อที่จะ ประเมินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การตัดสินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (expert judgment) เป็นการประเมินที่อาศัยทักษะความเชี่ยวชาญของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ได้รับการฝึกฝนหรือมีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ทำการประเมินโดยเฉพาะ โดยอาศัยความเชี่ยวชาญ/ชำนาญการทางวิชาชีพเป็นหลักในการตัดสินคุณค่าของสถาบัน แผนงาน/โครงการ ผลิตภัณฑ์/นวัตกรรม หรือกิจกรรม โดยพิจารณาให้น้ำหนักความสำคัญแก่หลักฐานที่มีอยู่ เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่สอดคล้องกับหลักฐานที่ปรากฏ

ผู้ประเมิน (มักเป็นทีมหรือหมู่คณะมากกว่าบุคคลเดียวที่อาจจะเชี่ยวชาญไม่ครบทุกด้าน) . ใช้ความเชี่ยวชาญ (ความรู้ ความสามารถ และทักษะเฉพาะ) ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ประเมินในการตัดสินคุณค่าหรือประเมินสิ่งนั้น (อาจจะใช้ความเชี่ยวชาญจากผู้ประเมินหรือใช้จากบุคคลอื่น ๆ ขึ้นอยู่กับใครเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญที่ตรงกับสิ่งที่ประเมินมากที่สุด) ดังนั้น ผู้เชี่ยวชาญจึงเป็นผู้ที่มีเครื่องมือทางความคิด (mental tools) ที่จำเป็นต่อการประเมิน ได้แก่ ความรู้ในการเลือกหลักฐานที่จะนำมาใช้ในการตอบสำหรับคำถามการประเมิน ความสามารถในการให้น้ำหนักความสำคัญกับความถูกต้องตรงประเด็นของหลักฐานต่างๆ และความสามารถในการตีความความสำคัญของข้อเท็จจริง (facts) หรือข้อสันนิษฐาน (assertions) ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งความสามารถในการคิดค้นมุมมองจากมวลข้อมูลสารสนเทศที่อาจจะมีข้อจำกัดหรือความขัดแย้งในตนเองรวมอยู่ด้วย

รูปแบบการประเมินมีทั้งที่เป็นทางการโดยคณะบุคคลไปจนถึงประเมินอย่างไม่เป็นทางการโดยบุคคลคนเดียว อย่างไรก็ตาม กระบวนการประเมินจากพหุทัศน์คติ (หลายมุมมอง) ถือว่าเป็นหลักการสำคัญของการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ และถึงแม้ว่าการประเมินโดยอิงผู้เชี่ยวชาญมักใช้วิธีการเชิงคุณภาพแต่ไม่ปฏิเสธการใช้วิธีการเชิงปริมาณ ถ้าการใช้มันช่วยแสดงให้เห็นบุคคลที่ต้องการทราบผลการประเมินรับรู้และเข้าใจถึงคุณค่าหรือคุณภาพของสิ่งที่ประเมินกระจ่างชัดขึ้น

การประเมินรูปแบบนี้มีจุดเน้น 4 มิติหลัก คือ การพรรณนา การตีความ การประเมินค่า และการสรุปสาระสำคัญ ซึ่งโดยทั่วไปจุดเน้นทั้ง 4 มิติมีลักษณะบูรณาการระหว่างกัน (จนยากจะแยกแยะออกเป็นขั้นตอนขนาดจากกัน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

- ใช้กิจกรรมการตรวจเยี่ยม (Site visit)
- มีการระบุสารสนเทศที่ต้องการจำเป็น
- ตั้งคำถามการประเมินใช้การสัมภาษณ์ระหว่างรวบรวมข้อมูล ณ พื้นที่การประเมิน
- พัฒนาเครื่องมือรวบรวมข้อมูล ณ พื้นที่ เช่น แบบการสัมภาษณ์ แบบตรวจสอบรายการ เป็นต้น
- คัดเลือกบุคคลผู้ตรวจเยี่ยม
- การติดต่อสื่อสารและจัดเตรียมก่อนการตรวจเยี่ยม

คุณภาพของการประเมินและตัดสิน (the quality of judgments) เนื่องจากการตัดสินมีความเป็นปรนัย เป็นเรื่องส่วนบุคคลและแตกต่างกันระหว่างบุคคลและช่วงเวลา การตัดสินที่ถูกต้องจึงต้องอาศัยข้อมูลหลักฐานที่เชื่อถือได้ โดยอาจจะใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลสามเส้า (data triangulation) คือ

- 1) การตรวจสอบแหล่งเวลา คือ ตรวจสอบว่าข้อมูลหลักฐานอยู่ในช่วงเวลาต่างกันหรือเหมือนกัน ถ้าเหมือนกันควรตรวจสอบในช่วงเวลาที่ต่างกันด้วย
- 2) การตรวจสอบสถานที่ คือ การตรวจสอบข้อมูลหลักฐานอยู่ในสถานที่เดียวกันหรือไม่ หากมาจากสถานที่เดียวกันมีผลออกมาเหมือนกัน ควรตรวจสอบในแหล่งสถานที่ที่แตกต่างกันด้วย
- 3) การตรวจสอบบุคคล คือ ถ้าบุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไป ข้อมูลจะเหมือนเดิมหรือไม่
- 4) การตรวจสอบข้อมูลด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลหลักฐานโดยวิธีการต่างกัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน โดยอาจจะใช้การสังเกตควบคู่กับการซักถาม หรือศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งเอกสาร หรือซักถามผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การรวมผลการประเมินและตัดสินมี 2 ประเภท คือ วิธีการทางด้านคณิตศาสตร์ โดยใช้กฎหรือสูตรในการคำนวณเพื่อหาฉันทามติ และวิธีการทางด้านพฤติกรรม โดยใช้การเจรจาต่อรองเพื่อให้ได้ตัวแทนหรือฉันทามติจากกลุ่ม

ข้อดีและข้อจำกัด

- ดำเนินการได้รวดเร็ว ใช้ทรัพยากรและเวลาในการดำเนินการไม่มาก และให้ผลการประเมินได้อย่างถูกต้องและเชื่อถือได้
- มีลักษณะเป็นอัตวิสัย (ขึ้นอยู่กับมุมมองและประสบการณ์ของผู้ประเมิน) มีความเสี่ยงต่อการเกิดความคลาดเคลื่อนหรือความลำเอียงตามมุมมองส่วนบุคคล ข้อจำกัดด้านเวลาและทักษะการประเมิน รวมทั้งแรงกดดัน/เป้าหมายทางการเมือง และยากต่อการวัดค่าประเมินในเชิงปริมาณเพื่อสื่อความให้ผู้อื่นที่มีภูมิหลังในเชิงปริมาณเข้าใจและเห็นคุณค่า

3. การประเมินโดยวิธีพิชญพิจารณ์หรือการทบทวนโดยบุคคลระดับเดียวกัน (Peer review)

เป็นกระบวนการตรวจเยี่ยม ติดตาม ประเมิน โดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่คล้ายกัน เป็นการประเมินแบบเพื่อนร่วมวิชาชีพที่เป็นกัลยาณมิตร ผู้เป็นเพื่อนจะให้ข้อมูลแบบตรงไปตรงมา จริงใจ และต้องมั่นใจว่าตนเองในฐานะผู้ประเมินมีความสามารถในการประเมินจริง ที่สำคัญต้องเข้าใจบริบทของสถานศึกษาเพื่อจะได้ให้คำแนะนำที่เหมาะสม นำไปปฏิบัติให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพภายในสถานศึกษานั้น ๆ ได้ ทั้งนี้ ต้องให้ความสำคัญกับการรับฟังความคิดเห็นของผู้ถูกประเมินด้วย เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ และให้ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเชิงพัฒนาในการปฏิบัติงาน เป็นการมุ่งเน้น การให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างสร้างสรรค์เพื่อนำไปพัฒนาตนเอง

พิชญพิจารณ์ในการประกันคุณภาพ หมายถึง กระบวนการตรวจสอบความเหมาะสมของการบริหารจัดการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐาน ผู้ทำหน้าที่พิชญพิจารณ์เปรียบเสมือนเพื่อนที่มีความปรารถนาดีต่อสถานศึกษา มีความรู้ ความสามารถ มีใจเป็นกลาง ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับสิ่งที่เข้าไปพิจารณา และให้ผลป้อนกลับในการประเมินที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพให้ดีขึ้นด้วยท่าทีที่เป็นมิตร

โมเดลพิชญพิจารณ์มี 3 โมเดล คือ โมเดลการประเมิน (evaluation model) โมเดลการพัฒนา (development model) และโมเดลความร่วมมือร่วมพลัง (collaborative model) ซึ่งเป็นโมเดลที่พึงประสงค์ เพราะเป็นการพิจารณาแบบเปิด ยืดหยุ่น และกระบวนการไม่เป็นแบบสั่งการ เปิดโอกาสให้มีการเรียนรู้เกิดขึ้น ผลการประเมินจะไม่ชี้ขาดจากมุมมองของตนเองฝ่ายเดียว ให้ผู้รับการประเมินแต่ละคนมีโอกาสเลือกและสร้างเส้นทางตามความรู้ที่ตนเองมีอยู่

4. การประเมินบนพื้นฐานของหลักฐาน (evidence-based assessment) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล สังเคราะห์ และตีความข้อมูลจากหลักฐานที่มีความน่าเชื่อถือ

หลักฐานเชิงประจักษ์ คือ ข้อมูล ความรู้ ข้อเท็จจริง แนวทางปฏิบัติที่ได้รับการยอมรับที่สังเกตหรือพิสูจน์หรือยืนยันได้ หรือผลงานวิจัยที่มีการประเมินค่าด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ความรู้ที่ผ่านการทดลองใช้หรือพิสูจน์ในทางปฏิบัติแล้ว ฯลฯ เพื่อนำมาช่วยในการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและเป็นที่พึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง

หลักฐานเชิงประจักษ์อาจจะได้มาด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจสอบเอกสารหลักฐาน หรือใช้หลายวิธีประกอบกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้องมากที่สุด ในลักษณะของการตรวจสอบสามเส้า โดยใช้แหล่งข้อมูลต่างกัน ช่วงเวลาในการเก็บข้อมูล หรือวิธีการเก็บข้อมูลต่างกัน

ขั้นตอนการประเมินบนพื้นฐานของหลักฐาน

- 1) ระบุประเด็นการประเมิน เช่น ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ระบบการวัดและประเมินผล การนำผลการประเมินไปใช้ เป็นต้น
- 2) กำหนดหลักฐานที่ใช้ในการประเมินที่เป็นไปได้ทั้งหมด
- 3) ตรวจสอบความถูกต้อง น่าเชื่อถือของหลักฐาน
- 4) คัดเลือกหลักฐานที่ดีที่สุด เพื่อประกอบการพิจารณาตัดสิน
- 5) พิจารณาตัดสินคุณค่าโดยเชื่อมโยงหลักฐานกับประเด็นการประเมิน

บทบาทหน้าที่และคุณลักษณะของผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษา

บทบาทหน้าที่ของผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษา

1. ก่อนการประเมิน

- 1.1 ศึกษาเอกสารแผนพัฒนาการจัดการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี รายงานประจำปี และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 จัดทำกำหนดการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาร่วมกับคณะผู้ประเมิน โดยการปรึกษาหารือกับผู้บริหารสถานศึกษา

2. ระหว่างการประเมิน

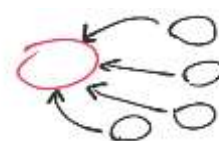
- 2.1 กำกับดูแลการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด
- 2.2 ประสานงานการประเมินให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน ไม่ซ้ำซ้อน โดยเฉพาะกรณีที่มีการแยกย้ายกันประเมินเฉพาะเรื่อง
- 2.3 ร่วมกับคณะผู้ประเมินสรุปผลการประเมินเป็นระยะๆ
- 2.4 พิจารณาผลการประเมินรวบยอด
- 2.5 แจ้งผลการประเมินอย่างไม่เป็นทางการด้วยวาจาต่อสถานศึกษา
- 2.6 ให้คำแนะนำและชี้ประเด็นสำคัญในการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาแก่สถานศึกษา

3. หลังการประเมิน

- 3.1 กำกับการจัดทำและส่งรายงานผลการประเมินให้ผู้เกี่ยวข้อง
- 3.2 ร่วมรับผิดชอบผลการประเมินและรายงานการประเมิน

คุณลักษณะของผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษา

1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและระบบการประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. มีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาและการประเมินคุณภาพสถานศึกษาเป็นอย่างดี
3. เข้าใจบริบทของสถานศึกษาและมีทักษะการประเมินตามสภาพจริงและการประเมินแบบองค์รวมเป็นอย่างดี
4. มีบุคลิกภาพที่ดี สุภาพเรียบร้อย ยิ้มแย้มแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ สุขุมรอบคอบ และมองโลกในแง่ดี
5. ตรงต่อเวลา และรักษาเวลา
6. มีทักษะในการติดต่อสื่อสารอย่างเป็นกัลยาณมิตร
7. มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม
8. มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
9. มีทักษะในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ
10. มีทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปความ
11. มีความสามารถในการให้ข้อเสนอแนะอย่างชัดเจนและตรงประเด็น
12. มีความสามารถในการสรุปและจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง เชื่อถือได้ และทันเวลา
13. มีคุณธรรม จริยธรรม และอุทิศตนในการปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ
14. มีความเชื่อมั่นในระบบประกันคุณภาพการศึกษา
15. มีเจตคติที่ดีต่อสถานศึกษาและเจตคติที่ดีต่อการประเมิน

ทักษะของผู้ประเมินคุณภาพสถานศึกษา

1. ทักษะการสังเกต

การสังเกตเป็นการอาศัยการเฝ้าดูเพื่อศึกษาเหตุการณ์ภายใต้ขอบเขตวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา โดยมีการวางแผนและจัดบันทึกการสังเกตอย่างมีระบบด้วยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ปราศจากอคติ โดยสังเกตกายภาพภายนอก การแสดงออก การใช้ภาษา บริบท เวลา ฯลฯ

2. ทักษะการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์เป็นกระบวนการที่ผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์สามารถโต้ตอบ/ซักถาม ประเด็นข้อสงสัยต่างๆ โดยผู้สัมภาษณ์เห็นกิริยาท่าทาง ภาษา เพื่อนำมาใช้ในการตีความ อธิบาย ปรากฏการณ์ต่างๆ อาจจะใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (indepth interview) และการสนทนากลุ่ม (focus group) และหรือการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง/เป็นทางการ แบบไม่เป็นทางการ

เทคนิคการสัมภาษณ์เริ่มจากการบอกวัตถุประสงค์ ประโยชน์ที่จะได้รับ ขออนุญาตและ อธิบายเหตุผลในการบันทึกเสียง ให้ความมั่นใจเรื่องความลับของข้อมูล โดยทำการบันทึกข้อมูลขณะ สัมภาษณ์ บันทึกประเด็นที่น่าสนใจ สังเกตปฏิกริยาของผู้เรียนสัมภาษณ์ และภายหลังการสัมภาษณ์ให้ หยุดคิดระลึกถึงการสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูล

3. ทักษะการตีความ การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลและการสรุปผล

ผู้ประเมินควรมีการตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลด้วยวิธีการดังนี้

3.1 ตรวจสอบความเป็นตัวแทนของข้อมูลว่าเป็นตัวแทนที่ดีของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหรือไม่ เพียงพอหรือครอบคลุม/ครบถ้วนเพียงใด

3.2 ตรวจสอบผลข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นจากผู้ประเมินว่ามีอคติ ความลำเอียง ความเชื่อส่วนตัว ฯลฯ

3.3 ตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (บุคคล เวลา สถานที่) ว่าแหล่งที่ต่างกันจะให้ผลการ วิเคราะห์ข้อมูลที่ต่างกันหรือไม่ โดยพิจารณาจากแหล่งข้อมูลที่ต่างกันว่าให้ข้อมูล ตรงกันหรือไม่ เป็นการสอบถามความเชื่อมั่นของข้อมูล อาจจะเป็นในลักษณะของ บุคคลหลายกลุ่มในการให้ข้อมูลเดียวกัน หรือหากมีบุคคลเดียวในการให้ข้อมูลก็ พิจารณาจากช่วงเวลาที่แตกต่างกัน หากข้อมูลมีความสอดคล้องตรงกันก็สามารถยืนยัน ข้อสรุปได้ หากต่างกันผู้ประเมินต้องดำเนินการตรวจสอบและหาข้อเท็จจริงต่อไป

3.4 ประเมินคุณภาพของข้อมูลที่ได้ โดยสามารถตรวจสอบข้อมูลที่ดีและข้อมูลที่ย่อ นรวมถึงแนวปฏิบัติสำหรับการเก็บข้อมูลด้วย

เขียนรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ให้รายงานผลการประเมินตามคุณภาพที่ยึดมาตรฐานและประเด็นการพัฒนาของแต่ละมาตรฐาน ไม่มีรูปแบบตายตัว ผู้ประเมินสามารถกำหนดรูปแบบเขียนรายงานประเมินคุณภาพการศึกษาที่สามารถสะท้อนการดำเนินงานที่แท้จริงของสถานศึกษา และมีข้อเสนอแนะที่ปฏิบัติได้เป็นรูปธรรม ก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ต่อเนื่อง ยั่งยืน

การให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

เป็นกระบวนการที่ผู้ประเมินให้ข้อมูลที่สะท้อนผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ทั้งในด้าน จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา รวมทั้งข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษาในการปรับปรุงพัฒนางานที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ควรเป็นการดำเนินการที่สร้างแรงจูงใจในเชิงบวก ในลักษณะของการวิจารณ์ที่สร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและนำไปสู่การพัฒนาหรือการแก้ปัญหาทั้งในระยะยาวและระยะสั้น

เทคนิคการให้ข้อมูลย้อนกลับ

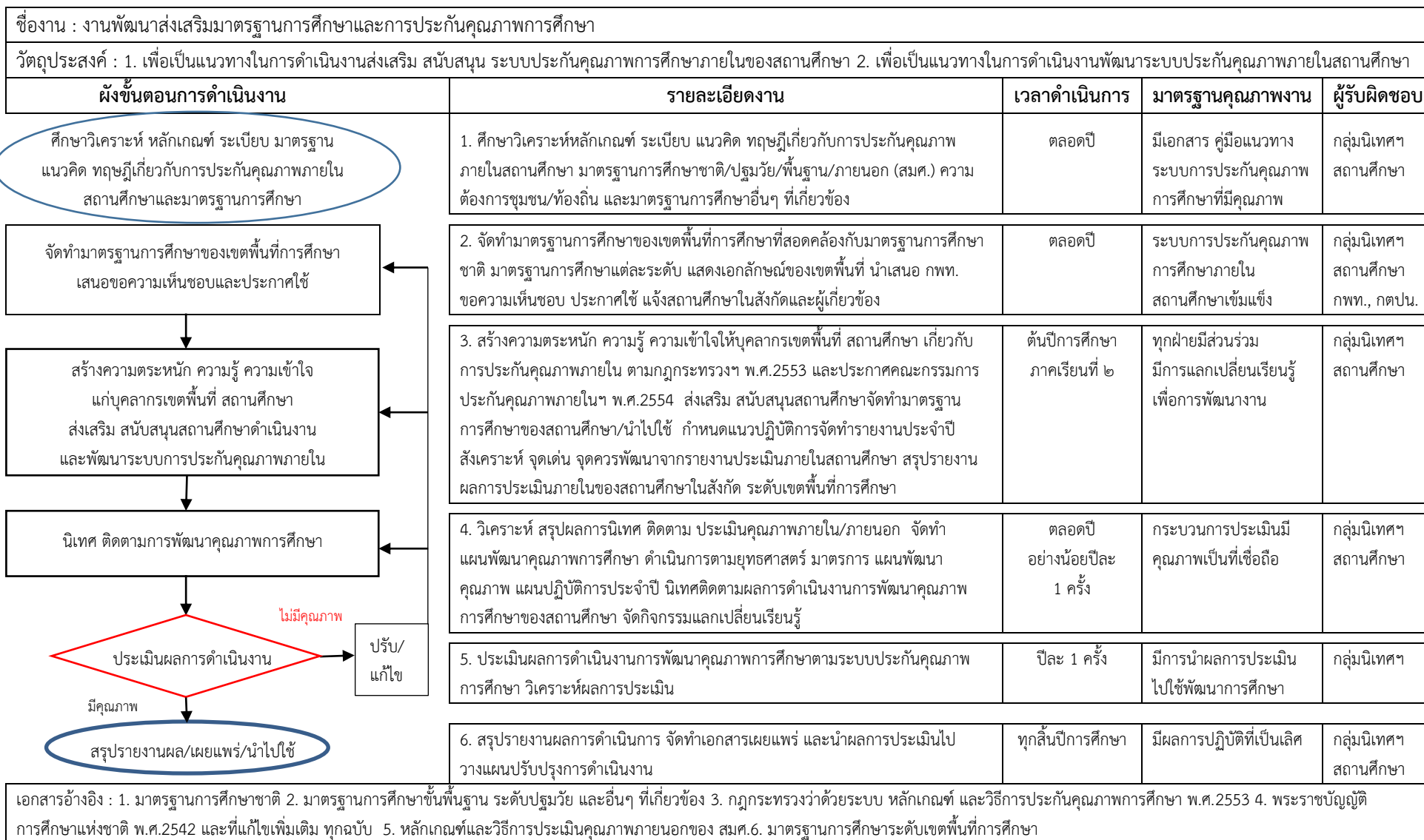
1. ให้ข้อเสนอแนะทันทีเมื่อกระบวนการประเมินเสร็จสิ้น มีผลดังนี้
 - 1.1 เข้าใจตรงกันได้ง่ายเพราะทั้งผู้ให้และรับข้อเสนอแนะฟังผ่านกิจกรรมการประเมินคุณภาพร่วมกัน จึงมีความเข้าใจจุดเด่น สิ่งที่ต้องพัฒนา แนวทางแก้ปัญหา รวมทั้งความคาดหวังในความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 - 1.2 ช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องยินดีรับฟังและพร้อมที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ การปล่อยทิ้งไว้นานจะทำให้ความสำคัญของข้อเสนอแนะจากผู้ประเมินลดน้อยลงได้
 - 1.3 ทำให้เกิดบรรยากาศการสนทนาที่เป็นการเสนอแนวคิดการพัฒนาหรือแก้ปัญหาในฐานะพี่เลี้ยง ไม่ใช่เป็นการชี้จุดบกพร่องจากผลการประเมิน
2. คิดมากกว่าหนึ่งมุมมองเสมอ
 - 2.1 ก่อนการสรุปว่ามีข้อเด่น ข้อควรปรับปรุงและข้อเสนอแนะอะไรบ้าง ผู้ประเมินต้องมั่นใจก่อนว่ามีข้อมูลและข้อเท็จจริงที่ถูกต้องครบถ้วนหรือไม่
 - 2.2 จากข้อมูลและข้อเท็จจริงที่มีอยู่สามารถสรุปผลการประเมินสำคัญที่แตกต่างจากการตัดสินผลการประเมินของบุคคลอื่นมาก่อนได้อย่างไรบ้าง เพราะเหตุใด
 - 2.3 การช่วยให้สถานศึกษาแก้ปัญหาหรือปรับปรุงการดำเนินงานได้สำเร็จมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับว่าคำแนะนำของผู้ประเมินชัดเจนหรือไม่ ผู้ประเมินสามารถทำให้ผู้รับการประเมินเกิดความคิดริเริ่มหรือความมั่นใจในตัวเองที่จะแก้ปัญหาหรือพัฒนาได้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด

3. คิดให้นอกเหนือจากข้อเสนอแนะที่คิดอยู่ ผู้ประเมินควรคิดทบทวนให้แน่ใจว่าต้องการให้เกิดอะไรขึ้นจากการให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์
4. ชื่นชมจุดแข็งและผลงานของบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยใช้วิธีการพูดที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้รับการประเมินมีความรู้สึกว่าได้ยกย่องเกินความเป็นจริง
5. เลือกใช้คำถามที่เหมาะสม เมื่อพบปัญหาที่ต้องปรับปรุงชัดเจนแล้ว การใช้คำถามที่มุ่งเน้นคิดหากระบวนการทำงานเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาาร่วมกัน แทนคำถามที่มุ่งเน้นประเมินความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของแต่ละคน จะทำให้ผู้รับการประเมินเกิดความรู้สึกที่ดีและพร้อมรับข้อเสนอแนะที่คิดร่วมกัน
6. ให้ความสำคัญกับปัญหาที่เกิดขึ้นและผลกระทบกับกระบวนการดำเนินงานมากกว่าตัวบุคคล โดยเปรียบเทียบผลงานกับมาตรฐานหรือวัตถุประสงค์การประเมิน แล้วอธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นและให้ข้อเสนอแนะอย่างอ่อนน้อมและด้วยใจเป็นกลาง
7. ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นรูปธรรม ชัดเจน ตรงประเด็นและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติอย่างเฉพาะเจาะจง ไม่ใช่ลักษณะทั่วไป
8. ให้ข้อเสนอแนะโดยการมองอนาคตที่ดีกว่า โดยใช้ข้อมูลด้านจุดเด่นและปัญหาในอดีต เพื่อให้ข้อเสนอแนะที่สถานศึกษามีอนาคตที่ดีกว่าเดิม
9. การสนทนาเพื่อรายละเอียดและความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้ประเมินกับผู้รับการประเมิน เพื่อเป้าหมายในการนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมต่อไป
10. ให้ข้อเสนอแนะที่เป็น “วิธีการในสิ่งที่ควรปฏิบัติ” อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจะทำให้ข้อเสนอแนะมีคุณค่าต่อการพัฒนาหรือแก้ปัญหา
11. อธิบายความตั้งใจของผู้ประเมิน ในกรณีที่ผู้รับการประเมินต่อต้านหรือปฏิเสธการให้ข้อเสนอแนะ โดยการใช้เทคนิคคำถาม “ไม่ต้องการ/ต้องการ” เพื่อให้ผู้รับการประเมินมีส่วนร่วมทั้งเข้าใจความตั้งใจในการให้ข้อเสนอแนะของผู้ประเมิน
12. ใช้การเปิดเผยข้อมูลที่ถูกต้องจากผู้ประเมินด้วยความจริงใจ เพื่อส่งเสริมการเปิดเผยหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกันผู้รับการประเมิน ซึ่งจะทำให้เกิดการยอมรับข้อเสนอแนะได้มากขึ้น
13. แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของผู้ประเมินต่อผลประโยชน์สูงสุดของทุกคน ด้วยการปฏิบัติตามคำสัญญาที่เกี่ยวข้อง
14. ถามความคิดเห็นของผู้รับการประเมินก่อนปิดการให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้โอกาสผู้รับการประเมินระบายหรือแสดงความคิดเห็นต่อการนำข้อเสนอแนะสู่การปฏิบัติต่อไป

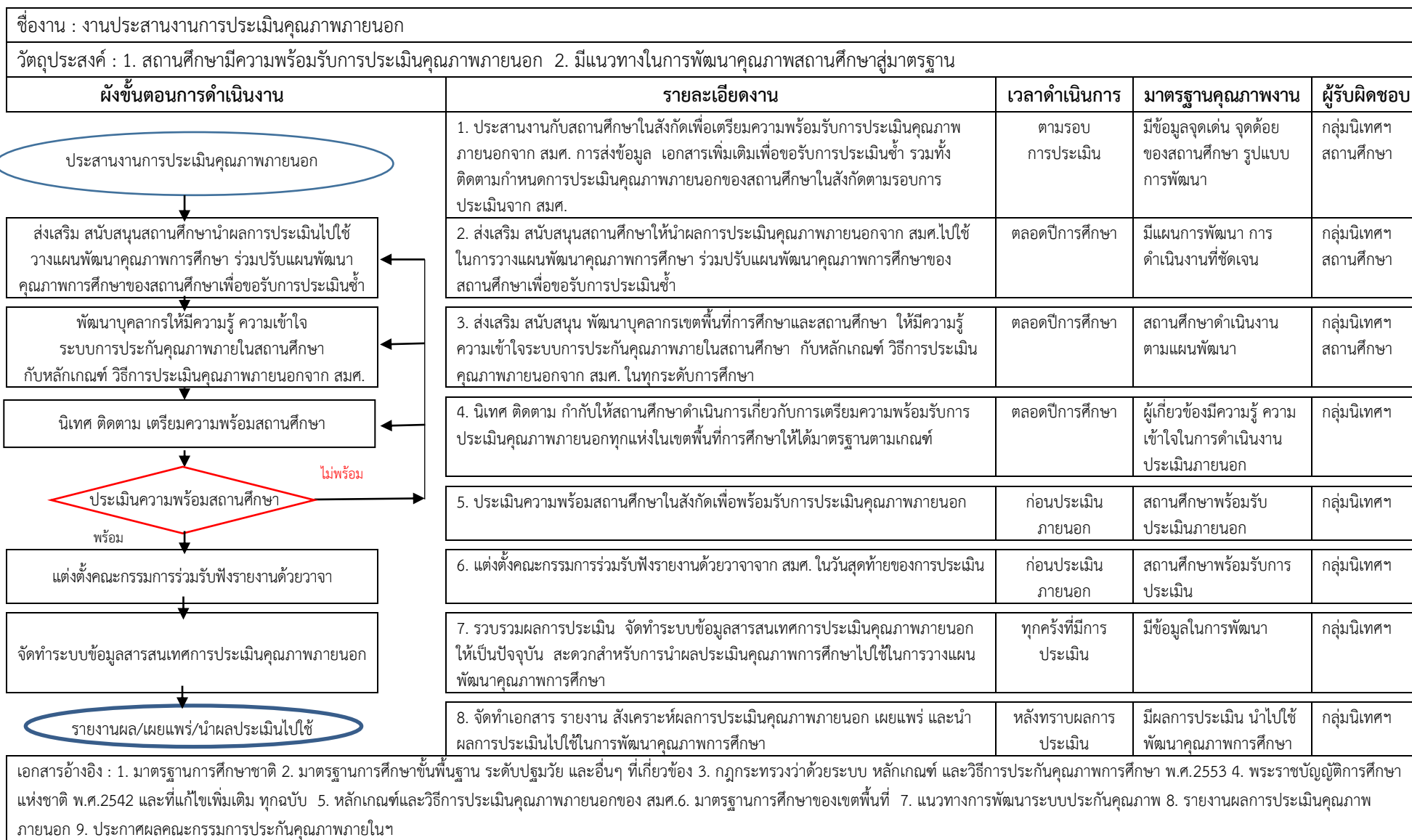
(ที่มา : เอกสารหลักสูตรการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ พัฒนามาตรฐานผู้ประเมินคุณภาพการศึกษา ตามรูปแบบแนวทางการประเมินแนวใหม่ และกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561)

ภาคผนวก 2
บทบาทหน้าที่และภารกิจที่เกี่ยวข้อง

ชื่องาน : งานติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา				
วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 2. เพื่อให้สถานศึกษาในสังกัดได้รับการติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3. เพื่อให้สถานศึกษาได้รับการพัฒนาการดำเนินการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มุ่งสู่คุณภาพและมาตรฐาน				
ผังขั้นตอนการดำเนินงาน	รายละเอียดงาน	เวลาดำเนินการ	มาตรฐานคุณภาพงาน	ผู้รับผิดชอบ
<pre> graph TD A([ศึกษาระบบ หลักเกณฑ์ ระเบียบ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ว่าด้วยวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา]) --> B[วางแผนดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพ] B --> C[ดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา] C --> D{วิเคราะห์และสรุปผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา} D -- "ไม่มีคุณภาพ" --> B D -- "มีคุณภาพ" --> E([สรุปรายงานผล/เผยแพร่/นำไปใช้]) </pre>	1. ศึกษาาระบบ หลักเกณฑ์ ระเบียบ หลักการ แนวคิด ทฤษฎีว่าด้วยวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา และเอกสาร ที่เกี่ยวข้อง	ตลอดปีการศึกษา และเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง	บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจระบบการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	กลุ่มนิเทศฯ สถานศึกษา
	2. วางแผนการดำเนินงานติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 2.1 จัดทำเครื่องมือติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 2.2 จัดทำปฏิทิน กำหนดเวลาการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	พฤษภาคม-มิถุนายน	มีเครื่องมือ มีปฏิทิน มีแผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	กลุ่มนิเทศฯ สถานศึกษา
	3. ดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดแต่ละระดับ โดยคณะกรรมการระดับเขตพื้นที่การศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	ตามรอบระยะเวลา	มีเครื่องมือติดตามตรวจสอบคุณภาพฯ และดำเนินงานตามกฎกระทรวง	กลุ่มนิเทศฯ สถานศึกษา
	4. วิเคราะห์และสรุปผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 4.1 รวบรวมวิเคราะห์ผลการติดตามตรวจสอบฯ รายงานสถานศึกษา 4.2 สรุปผล สังเคราะห์ผลการติดตามตรวจสอบฯ ระดับเขตพื้นที่	ตลอดปีการศึกษา	มีผลการประเมินมาตรฐาน รายงานสถานศึกษาและระดับเขตพื้นที่การศึกษา	กลุ่มนิเทศฯ สถานศึกษา
	5. รายงานและเผยแพร่ผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และนำผลไปใช้เพื่อการพัฒนา 5.1 รายงานรายงานสถานศึกษา 5.2 รายงานระดับเขตพื้นที่การศึกษา 5.3 นำเสนอผลการติดตามตรวจสอบฯ ต่อสาธารณชน 5.4 นำผลการประเมินคุณภาพไปใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ตลอดปีการศึกษา	มีรายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และนำผลไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	กลุ่มนิเทศฯ สถานศึกษา ก.ต.ป.น.
เอกสารอ้างอิง : 1. มาตรฐานการศึกษาชาติ 2. มาตรฐานการศึกษาระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง 3. กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 4. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ทุกฉบับ 5. หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ.6. มาตรฐานการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา 7. คู่มือการประเมินคุณภาพภายใน 8. แนวทางการติดตามตรวจสอบคุณภาพฯ 9. ประกาศคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน 10. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษา				

ชื่องาน : งานวิจัยและพัฒนารูปแบบ เทคนิค วิธีการประกันคุณภาพการศึกษา				
วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้เข้มแข็ง 2. เพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพระดับเขตพื้นที่การศึกษา				
ผังขั้นตอนการดำเนินงาน	รายละเอียดงาน	เวลาดำเนินการ	มาตรฐานคุณภาพงาน	ผู้รับผิดชอบ
	1.1 ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์นวัตกรรมที่เกี่ยวกับรูปแบบ เทคนิค และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ 1.2 ศึกษา วิเคราะห์ สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการจำเป็นการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 1.3 จัดทำแผนงาน/โครงการศึกษาวิจัย รูปแบบ เทคนิค และวิธีการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 1.4 ดำเนินการศึกษา วิจัย ตามแผนงาน/โครงการศึกษาวิจัย	ตลอดปี	มีข้อมูลพื้นฐานในการดำเนินงาน	กลุ่มนิเทศฯ สถานศึกษา
	2.1 ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษา ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ นวัตกรรมที่เกี่ยวกับรูปแบบ เทคนิค และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ 2.2 ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาวิเคราะห์ผลการดำเนินงานจากรายงานประเมินคุณภาพภายในรายงานประเมินคุณภาพภายนอก 2.3 ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมจัดทำแผนงาน/โครงการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2.4 ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมดำเนินการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	ตลอดปี	มีการร่วมมือในการดำเนินงานวิจัยทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา	กลุ่มนิเทศฯ สถานศึกษา
	3.1 นิเทศ ติดตาม กำกับการดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3.2 ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษานำผลการศึกษาวิจัยมาใช้ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ตลอดปี	สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพภายในที่มีคุณภาพ	กลุ่มนิเทศฯ สถานศึกษา
	4.1 วิเคราะห์ ประเมินผลคุณภาพการดำเนินงาน ตามรูปแบบ เทคนิค วิธีการในการดำเนินงาน เพื่อคัดเลือกรูปแบบ เทคนิค วิธีการที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 4.2 พิจารณาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบ เทคนิค วิธีการที่ไม่ประสบผลสำเร็จ	ตลอดปี	มีรูปแบบเทคนิควิธีการการพัฒนาที่มีคุณภาพ	กลุ่มนิเทศฯ สถานศึกษา
	5. สรุปรายงานผล รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษา จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเสนอผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ นำผลการวิจัยไปใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ตลอดปี	มีเอกสารรายงานการวิจัยในการนำไปใช้พัฒนาคุณภาพ	กลุ่มนิเทศฯ สถานศึกษา
เอกสารอ้างอิง : 1. มาตรฐานการศึกษาชาติ 2. มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปฐมวัย ของต้นสังกัด และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง 3. กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 4. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ทุกฉบับ 5. หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ.6. มาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา 7. เอกสารผลการประเมินคุณภาพภายนอก 8. เอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้อง 9. เอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษา 10. ประกาศคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน				

ผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายวัฒนา	ถนนมศักดิ์	รักษาการในตำแหน่ง ผอ.สพม.เขต 16
นายวีระศักดิ์	บุญญาพิทักษ์	ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลฯ

คณะทำงาน

นางสาววรรณิ	รัตนเลิศ	ศึกษานิเทศก์
นางสาวประจวบ	พุทธวาศรี	ศึกษานิเทศก์
นางสาวฉลวย	พีรฉัตรปรกรณ์	ศึกษานิเทศก์